

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

16 юли 2015 година*

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по граждански дела — Регламент (ЕО) № 44/2001 — Признаване и изпълнение на решенията — Основания за отказ — Нарушаване на обществения ред в държавата, в която се иска признаване — Решение, постановено от съд на друга държава членка, което противоречи на правото на Съюза в областта на марките — Директива 2004/48/ЕО — Спазване на правата върху интелектуална собственост — Съдебни разноски“

По дело C-681/13

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание на член 267 ДФЕС от Hoge Raad der Nederlanden (Нидерландия) с акт от 20 декември 2013 г., постъпил в Съда на 23 декември 2013 г., в рамките на производство по дело

Diageo Brands BV

срещу

Симирамида-04 ЕООД,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: А. Tizzano, председател на състава, S. Rodin, E. Levits, M. Berger (докладчик) и F. Biltgen, съдии,

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 9 декември 2014 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Diageo Brands BV, от F. Vermeulen, C. Gielen и A. Verschuur, advocaten,
- за „Симирамида-04“ ЕООД, от С. Тодорова Желязкова, адвокат, както и от M. Gerritsen и A. Gieske, advocaten,
- за германското правителство, от T. Henze и J. Kemper, в качеството на представители,
- за латвийското правителство, от I. Kalniņš и I. Nesterova, в качеството на представители,

* Език на производството: нидерландски.

— за Европейската комисия, от А.-М. Rouchaud-Joët и G. Wils, в качеството на представители,
след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от
3 март 2015 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 34, точка 1 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74 и поправка в ОВ L 10, 2014 г., стр. 32), както и на член 14 от Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост (ОВ L 157, стр. 45; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 2, стр. 56).
- 2 Това преюдициално запитване е отправено по повод на спор между Diageo Brands BV (наричано по-нататък „Diageo Brands“) и „Симирамида-04“ ЕООД (наричано по-нататък „Симирамида“) във връзка с предявен от последното иск за обезщетение за вредите, които то твърди, че са му причинени вследствие на извършвано по искане на Diageo Brands изземване на предназначени за „Симирамида“ стоки.

Правна уредба

Регламент № 44/2001

- 3 Съгласно съображение 16 от Регламент № 44/2001 „[в]заимното доверие в упражняването на правосъдие в [Европейския съюз] оправдава съдебни[те] решения, които са постановени в държава членка, да бъдат автоматично признавани без нуждата от някаква процедура, освен в случаите на оспорване“.
- 4 Глава III от Регламент № 44/2001 е озаглавена „Признаване и изпълнение“ и има три раздела. Раздел 1, озаглавен „Признаване“, съдържа по-специално членове 33, 34 и 36.
- 5 Член 33, параграф 1 от Регламент № 44/2001 гласи следното:
„Съдебно решение, което е постановено в държава членка, се признава в другата държава членка, без да се изисква каквато и да е специална процедура“.
- 6 Съгласно член 34 от този регламент:
„Съдебно[то] решение не се признава:
1) ако признаването явно противоречи на [обществения ред] в държавата членка, в която се иска признаване;
[...].“

7 Член 36 от този регламент предвижда:

„При никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане по същество на чуждестранно съдебно решение“.

Директива 89/104/ЕИО

8 Първа директива 89/104/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките (ОВ L 40, 1989 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 92), изменена със Споразумението за Европейското икономическо пространство от 2 май 1992 г. (ОВ L 1, 1994 г., стр. 3, наричана по-нататък „Директива 89/104“), е отменена с Директива 2008/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 година за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките (кодифицирана версия) (ОВ L 299, стр. 25). Независимо от това, с оглед на датата на разглежданите факти, Директива 89/104 за спора остава приложима към спора в главното производство.

9 Член 5 от тази директива гласи:

„1. Регистрираната марка предоставя на притежателя изключителни права. Притежателят има право да забрани на всяко трето лице да използва в търговската дейност без негово съгласие:

а) всеки знак, идентичен с марката, за стоки или услуги, идентични с тези, за които марката е регистрирана;

[...]

3. Ако условията по параграфи 1 и 2 с изпълнени, може да бъде забранено и:

а) поставянето на знака върху стоки или тяхната опаковка;

б) предлагането на стоки, пускането им на пазара или складирането им за тези цели с този знак, или предлагането или предоставянето на услуги с този знак;

в) вносът и износът на стоки с този знак;

[...]“.

10 Член 7 от Директива 89/104, озаглавен „Изчерпване на правата, предоставени от марка“, предвижда следното в параграф 1:

„Марката не дава право на притежателя да забрани използването ѝ във връзка със стоки, които са пуснати на пазара в Общността с тази марка от самия притежател или с негово съгласие“.

Директива 2004/48

11 В съображение 10 от Директива 2004/48 се посочва, че целта на тази директива е да сближи законодателствата на държавите членки, „за да се гарантира висока, равностойна и еднаква степен на закрила на интелектуалната собственост във вътрешния пазар“.

12 В съображение 22 от същата директива се уточнява, че сред мерките, които държавите членки трябва да предложат, е „[о]т съществено значение [...] също така да се предвидят временни мерки за незабавно прекратяване на нарушенията, без да се чака [постановяването на решение]“.

по съществуването на случая, [...] като се гарантират съответно пропорционалността на временните мерки спрямо спецификата на въпросния случай и като се гарантират необходимите гаранции за покриване на разходите и вредите, причинени на ответника[, вследствие на предявяването на] неоснователен иск“.

- 13 Съгласно член 1 от Директива 2004/48 същата се отнася за „мерките, процедурите и [способите] за защита, които са необходими за гарантиране спазването на правата върху интелектуална собственост“, като се уточнява, че съгласно същата разпоредба изразът „права върху интелектуална собственост“ включва „правата върху индустриална собственост“.
- 14 В член 2, параграф 1 от тази директива се посочва, че мерките, процедурите и [способите] за защита, които тя предвижда, се прилагат „за всички нарушения на права върху интелектуална собственост, както е предвидено в законодателството на Общността и/или в националното законодателство на съответната държава членка“.
- 15 Съгласно член 3, параграф 2 от посочената директива мерките, процедурите и [способите] за защита, необходими за гарантиране на спазването на правата върху интелектуална собственост, които държавите членки са длъжни да приемат, трябва да са „ефективни, пропорционални и разубеждаващи и [да] се прилагат по начин, чрез който се избягва създаването на препятствия пред законната търговия и се предвиждат предпазни механизми срещу злоупотребата с тях“.
- 16 В това отношение член 7, параграф 1 от Директива 2004/48 задължава държавите членки да гарантират предоставянето на възможност за компетентните съдебни органи при определени условия да могат „да постановят незабавни и ефективни временни мерки за предпазване на съответните доказателства във връзка с предполагаемото нарушение“. В същата разпоредба се уточнява, че тези мерки могат да включват „физическото конфискуване на стоките, обект на нарушението“. Съгласно член 9, параграф 1, буква б) от тази директива държавите членки са длъжни да гарантират, че по искане на молителя съдебните органи могат „да разпоредят конфискация или предаване на стоките, за които има съмнения, че нарушават право върху интелектуална собственост“. Член 7, параграф 4 и член 9, параграф 7 от посочената директива предвиждат, че „когато впоследствие се установи, че няма нарушение или опасност от нарушение на право върху интелектуална собственост“, съдебните органи разполагат с правомощия „да разпоредят на заявителя, по искане на ответника, да предостави на ответника подходящо обезщетение за всички щети, причинени от тези мерки“.
- 17 По отношение на съдебните разноси член 14 от Директива 2004/48 гласи:

„Държавите членки гарантират, че понесените от [спечелилата делото] страна разумни и пропорционални съдебни разноси и други разходи са за сметка на [загубилата делото] страна [...] освен ако това не се позволява от съображения за справедливост“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 18 Diageo Brands е със седалище в Амстердам (Нидерландия) и притежава марката „Johnny Walker“. Това дружество разпространява в България уиски с тази марка чрез местен изключителен вносител.
- 19 „Симирамида“ е установено във Варна (България) и търгува с алкохолни напитки.
- 20 На 31 декември 2007 г. на пристанище Варна пристига контейнер с произход от Грузия, като получател е Симирамида, а контейнерът съдържа 12 096 бутилки уиски с марката „Johnny Walker“.

- 21 Тъй като счита, че вносът в България на тази партида бутилки без неговото съгласие нарушава правата му върху притежаваната от него марка, Diageo Brands иска и на 12 март 2008 г. — в съответствие с постановеното от Софийски градски съд определение — получава разрешение да бъде извършено изземването.
- 22 След подадена от „Симирамида“ въззивна жалба на 9 май 2008 г. Софийски апелативен съд отменя това определение.
- 23 С решения от 30 декември 2008 г. и от 24 март 2009 г. Върховният касационен съд отхвърля на формални основания касационната жалба на Diageo Brands.
- 24 На 9 април 2009 г. е отменено разрешеното по искане на Diageo Brands изземване на пратката с уиски.
- 25 В главното производство, образувано по иск на Diageo Brands срещу „Симирамида“ на основание на нарушение на правата върху марката, притежавана от първото дружество, Софийски градски съд отхвърля претенциите на Diageo Brands с решение от 11 януари 2010 г. Този съд приема, че от Тълкувателното решение, постановено от Върховния касационен съд на 15 юни 2009 г., следва, че вносът на стоки в България, пуснати в търговско обращение извън Европейското икономическо пространство (ЕИП) със съгласието на притежателя на съответната марка, не съставлява нарушение на правата, които последният черпи от тази марка. Софийски градски съд счита, че в съответствие с българските разпоредби относно организацията и функционирането на съдебните органи е обвързан от това тълкувателно решение.
- 26 Diageo Brands не обжалва решението на Софийски градски съд от 11 януари 2010 г. и то влиза в законова сила.
- 27 В главното производство „Симирамида“ предявява иск пред нидерландските юрисдикции, като иска Diageo Brands да бъде осъдено да му заплати обезщетение за вреди, които „Симирамида“ смята, че е претърпяло вследствие на извършеното по искане на Diageo Brands изземване и които първото дружество оценява на повече от 10 милиона евро. „Симирамида“ основава претенциите си на решението на Софийски градски съд от 11 януари 2010 г., тъй като с него се установява незаконосъобразният характер на това изземване. В своя защита Diageo Brands изтъква, че това решение не може да се признае в Нидерландия поради явното му противоречие с общественения ред на Нидерландия по смисъла на член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001. Според Diageo Brands, тъй като се е позовал на тълкувателното решение на Върховния касационен съд от 15 юни 2009 г. — което било опорочено от нарушение на материалноправните разпоредби и освен това било прието в нарушение на задължението на Върховния касационен съд да отправи преюдициално запитване на основание член 267 ДФЕС — Софийски градски съд допуснал очевидна грешка при прилагането на правото на Европейския съюз.
- 28 С решение от 2 март 2011 г. Rechtbank Amsterdam (Районен съд Амстердам) приема доводите на Diageo Brands и отхвърля иска на „Симирамида“.
- 29 По въззивна жалба на „Симирамида“ с решение от 5 юни 2012 г. Gerechtshof te Amsterdam (Апелативен съд Амстердам) изменя решението на Rechtbank и постановява, че решението на Софийски градски съд от 11 януари 2010 г. следва да се признае в Нидерландия, като обаче Gerechtshof te Amsterdam не се произнася по иска за изплащане на обезщетение за вреди.

30 Това са обстоятелствата, при които Hoge Raad der Nederlanden (Върховен съд на Нидерландия), пред който Diageo Brands предявява касационна жалба срещу решението на Gerechtshof te Amsterdam, решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Следва ли член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001 да се тълкува в смисъл, че това основание за отказ за признаване на съдебно решение обхваща и случай, в който решението на съда на държавата членка по постановяване на съдебното решение явно противоречи на правото на Съюза и това обстоятелство е известно на този съд?
- 2 а) Следва ли член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001 да се тълкува в смисъл, че успешното позоваване на това основание за отказ за признаване на съдебно решение се препятства от обстоятелството, че страната, позоваващата се на това основание за отказ по член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001, не е използвала способите за съдебна защита, налични в държавата членка, в която е постановено съдебното решение?
- 2 б) При положителен отговор на въпрос 2 а), би ли било необходимо да се промени този отговор, ако използването на способите за съдебна защита в държавата, в която е постановено съдебното решение, би било безсмислено, тъй като трябва да се приеме, че това обжалване не би могло да доведе до постановяване на различно съдебно решение?
- 3) Следва ли член 14 от Директива 2004/48 да се тълкува в смисъл, че тази разпоредба обхваща и съдебните разноски, направени от страните във връзка с правен спор в дадена държава членка относно иск за изплащане на обезщетение за вреди, при положение че този иск и правната защита срещу него са с предмет претендираното ангажиране на отговорността на ответника вследствие на предприемането в друга държава членка на действия по закрила на правото върху неговата марка — иземване на определени стоки и определени изявления на ответника — като във връзка с това се поставя и въпросът за признаването на решението на съда на последната държава членка в първата посочена държава членка?“.

По искането за възобновяване на устната фаза на производството

31 Тъй като устната фаза на производството е приключила на 3 март 2015 г. след представяне на заключението на генералния адвокат, с писмо от 6 март 2015 г., постъпило в секретариата на Съда на 20 март 2015 г., Diageo Brands иска да бъде възобновена устната фаза на производството.

32 В подкрепа на това искане Diageo Brands изтъква на първо място, че в точка 27 и сл. от представеното заключение генералният адвокат поставя под съмнение верността на предпоставките, върху които Hoge Raad der Nederlanden основава акта за преюдициално запитване, а именно, от една страна, че с тълкувателното решение на Върховния касационен съд от 15 юни 2009 г., потвърдено с второ тълкувателно решение от 26 април 2012 г., както и с решението на Софийски градски съд се нарушава явно и осъзнато основен принцип на правото на Съюза, а от друга страна, че подаването на касационна жалба пред Върховния касационен съд било лишено от смисъл за Diageo Brands. Според последното, ако Съдът приеме, че верността на тези предпоставки може все още да бъде предмет на обсъждане между страните, то следва да отговаря на изискванията на основния принцип на състезателност, установен в член 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., както и в член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

- 33 На второ място Diageo Brands изтъква, че не му е предоставена възможност да изложи становището си по някои документи, представени от Европейската комисия в хода на съдебното заседание.
- 34 В това отношение е важно да се припомни, че съгласно член 83 от Процедурния правилник на Съда след изслушване на генералния адвокат Съдът може във всеки момент да постанови възобновяване на устната фаза на производството, по-специално когато счита, че делото не е напълно изяснено, когато след закриване на тази фаза някоя от страните посочи нов факт от решаващо значение за решението на Съда или когато делото трябва да се реши въз основа на довод, който не е бил обсъден от страните или заинтересованите субекти по член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз (вж. решение Комисия/Parker Hannifin Manufacturing и Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, т. 27 и цитираната съдебна практика).
- 35 След като изслуша генералния адвокат, Съдът смята, че настоящият случай е достатъчно изяснен, за да може да се произнесе по него, и че делото не трябва да се решава въз основа на доводи, които страните не са обсъдили. В действителност посочените от Diageo Brands предпоставки, на които запитващата юрисдикция е основала разсъжденията си, са обсъдени в хода на съдебното заседание при условията на състезателност.
- 36 Що се отнася до документите, представени от Комисията в хода на съдебното заседание, следва да се констатира, че те не са били регистрирани и не са включени в материалите по преписката.
- 37 Освен това следва обаче да се припомни, че по силата на член 252, втора алинея ДФЕС генералният адвокат има ролята да представя публично, при пълна безпристрастност и независимост, мотивирани заключения по делата, за които съгласно статута на Съда се изисква неговото произнасяне. Въпреки това Съдът не е обвързан нито от заключението на генералния адвокат, нито от мотивите, въз основа на които той стига до него (вж. решение Комисия/Parker Hannifin Manufacturing и Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, т. 29 и цитираната съдебна практика).
- 38 Поради това искането за възобновяване на устната фаза на производството следва да бъде отхвърлено.

По преюдициалните въпроси

По първия и втория въпрос

- 39 С тези въпроси, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали обстоятелството, че решение на юрисдикция на държава членка, което явно противоречи на правото на Съюза и е постановено в нарушение на процесуалните гаранции, представлява основание, на което да се откаже неговото признаване съгласно член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001. Запитващата юрисдикция иска също така да установи дали в този контекст съдът на държавата членка, в която се иска признаването, трябва да вземе предвид факта, че лицето, противопоставящо се на това признаване, не е използвало способите за съдебна защита, предвидени в законодателството на държавата по постановяване на съдебното решение.

Предварителни бележки

- 40 Преди всичко следва да се припомни, че принципът на взаимно доверие между държавите членки, който има основно значение в правото на Съюза, изисква, що се отнася по-специално до пространството на свобода, сигурност и правосъдие, от всяка от тези държави да приеме,

освен при изключителни обстоятелства, че всички други държави членки зачитат правото на Съюза, и по-специално признатите от него основни права (вж. в този смисъл становище 2/13, EU:C:2014:2454, т. 191 и цитираната съдебна практика). От съображение 16 от Регламент № 44/2001 е видно, че предвиденият в него режим на признаване и изпълнение се основава на взаимното доверие в рамките на правораздаването в Съюза. Това доверие изисква по-специално съдебните решения, постановени в дадена държава членка, да бъдат автоматично признавани в друга държава членка (вж. решение *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-302/13, EU:C:2014:2319, т. 45).

- 41 В този режим член 34 от Регламент № 44/2001, в който се посочват основанията за възразяване срещу признаването на дадено решение, трябва да се тълкува стриктно, доколкото съставлява пречка за изпълнението на една от основните цели на посочения регламент. Що се отнася по-конкретно до възможността за позоваване на включената в член 34, точка 1 от този регламент клауза за обществен ред, тя следва да бъде от значение само в изключителни случаи (вж. решение *Apostolides*, C-420/07, EU:C:2009:271, т. 55 и цитираната съдебна практика).
- 42 Съгласно постоянната практика на Съда, макар по силата на резервата, записана в член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001, държавите членки по принцип да остават свободни да определят, в съответствие с националните си разбирания, изискванията на техния обществен ред, пределите на това понятие се определят чрез тълкуване на този регламент. Следователно, макар и Съдът да не може да определя съдържанието на обществения ред в държава членка, той следва да може да контролира пределите, в които съд на дадена държава членка може да се позовава на това понятие, за да не признае съдебно решение, постановено в друга държава членка (вж. решение *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-302/13, EU:C:2014:2319, т. 47 и цитираната съдебна практика).
- 43 В това отношение следва да се отбележи, че като забранява да се преразглежда по същество постановено в друга държава членка съдебно решение, член 36 от Регламент № 44/2001 не позволяват на съда на държавата, в която се иска признаването, да откаже признаването на това решение единствено по съображение че съществува разлика между правната норма, прилагана от съда на държавата, в която е постановено съдебното решение, и тази, която би приложил съдът на сезираната държава, ако той трябваше да разгледа спора. По същия начин съдът на държавата, в която се иска признаването, не може да контролира точността на правната и фактическа преценка, извършена от съда на държавата по постановяване на съдебното решение (вж. решение *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-302/13, EU:C:2014:2319, т. 48 и цитираната съдебна практика).
- 44 Позоваване на клаузата за обществен ред, съдържаща се в член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001, е допустимо само в хипотезата, в която признаването на съдебното решение, постановено в друга държава членка, би засегнало по недопустим начин правния ред на държавата, в която се иска признаване, тъй като би накърнило даден основен принцип. За да се спазва забраната за преразглеждане по същество на постановеното в друга държава членка съдебно решение, засягането трябва да съставлява явно нарушение на правна норма, която се счита за съществена в правния ред на сезираната държава, или на право, което е признато като основно в този правен ред (вж. решение *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-302/13, EU:C:2014:2319, т. 49 и цитираната съдебна практика).
- 45 Именно в светлината на тези съображения следва да се разгледа въпросът дали посочените от запитващата юрисдикция обстоятелства са от такова естество, че да могат да обосноват извода, че признаването на решението на Софийски градски съд от 11 януари 2010 г. би представлявало явно нарушение на обществения ред на Нидерландия по смисъла на член 34, параграф 1 от Регламент № 44/2001.

46 Тези обстоятелства се отнасят до допуснато в това съдебно решение нарушение на дадена материалноправна разпоредба, както и до нарушение на процесуалните гаранции, допуснато в хода на производството, приключило с произнасянето на посоченото съдебно решение.

По нарушението на материалноправната разпоредба на член 5 от Директива 89/104

47 Запитващата юрисдикция започва анализа в главното производство, като приема, че тъй като в решението от 11 януари 2010 г. е постановил, че вносът на стоки в България, пуснати в търговско обращение извън ЕИП със съгласието на притежателя на съответната марка, не съставлява нарушение на правата, които последният черпи от тази марка, Софийски градски съд е допуснал очевидна грешка при прилагането на член 5, параграф 3 от Директива 89/104.

48 В това отношение следва на първо място да се отбележи, че условията за позоваване на клаузата за обществен ред по смисъла на член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001 не се променят от обстоятелството, че очевидната грешка, която се твърди, че е допуснал съдът на държавата членка, в която е постановено съдебното решение, какъвто е случаят по главното дело, се отнася до разпоредба от правото на Съюза, а не до разпоредба от националното право. В действителност националният съд има задължение да гарантира еднакво ефективно защитата на правата, установени в националното право, и на правата предоставени от правния ред на Съюза (вж. в този смисъл решение Renault, C-38/98, EU:C:2000:225, т. 32).

49 На следващо място е необходимо да се припомни, че за да не застрашава целта на Регламент № 44/2001, съдът на държавата, в която се иска признаването, не следва да откаже признаването на съдебно решение, постановено в друга държава членка, единствено по съображение че според него в това съдебно решение е приложено неправилно националното право или правото на Съюза. Напротив, в подобни случаи трябва да се приеме, че установената във всяка държава членка система от способности за съдебна защита, допълнена от предвидения в член 267 ДФЕС механизъм на производството за преюдициално запитване, предоставя достатъчно гаранции на правните субекти (вж. в този смисъл решение Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, т. 60 и цитираната съдебна практика).

50 Следователно клаузата за обществен ред би имала важно значение само доколкото посочената грешка при прилагане на правото предполага, че признаването на съответното съдебно решение в държавата членка, в която то се иска, би довело до явно нарушение на съществена правна норма от правния ред на Съюза, а следователно и на посочената държава членка.

51 Както обаче изтъква генералният адвокат в точка 52 от представеното заключение, разглежданата в главното производство материалноправна разпоредба, и по-конкретно член 5, параграф 3 от Директива 89/104, е част от директива, установяваща минимална хармонизация, чиято цел е частичното сближаване на разнородните законодателствата на държавите членки в областта на марките. Макар да е вярно, че спазването на правата, които член 5 от тази директива предоставя на притежателя на марката, както и правилното прилагане на предвидените в член 7 от същата директива правила относно изчерпването на тези права, имат пряко въздействие върху функционирането на вътрешния пазар, от това не може да се заключи, че допускането на грешка при прилагането на тези разпоредби би засегнало по недопустим начин правния ред на Съюза, тъй като би накърнило основен принцип на този правен ред.

52 Напротив, следва да се приеме, че само по себе си обстоятелството, че според съда на държавата, в която се иска признаването, решението на Софийски градски съд от 11 януари 2010 г. е опорочено от грешка, допусната при прилагането към фактите по главното производство на предвидените в Директива 89/104 разпоредби, уреждащи правата на притежателя на марката, не може да обоснове непризнаването на това съдебно решение в

държавата, в която се иска признаването, когато тази грешка не съставлява нарушение на съществена правна норма от правния ред на Съюза, а следователно и от правния ред на посочената държава членка.

По нарушението на процесуалните гаранции

- 53 Запитващата юрисдикция подчертава в настоящото дело, че според нея допуснатата от Софийски градски съд грешка се корени в тълкувателното решение на Върховния касационен съд, постановено на 15 юни 2009 г., където този съд е дал очевидно погрешно тълкуване на член 5, параграф 3 от Директива 89/104, което е обаче обвързващо за по-нисшестоящите съдилища. Запитващата юрисдикция добавя, че по всяка вероятност Върховният касационен съд не е могъл да пренебрегне очевидно погрешния характер на това тълкуване, тъй като няколко членове на този съд са изразили своето несъгласие с посоченото тълкуване, като са представили особени мнения.
- 54 В това отношение следва да се отбележи, че самият факт, че в съответствие с процесуалните разпоредби в сила в България, няколко членове от Върховния касационен съд са подписали разглежданото тълкувателно решение с особено мнение, различно от застъпеното от мнозинството, не би следвало да се разглежда като доказателство, че у това мнозинство съзнателно е формирана воля да бъде нарушено правото на Съюза; напротив, този факт следва да се разглежда като отражение на дискусията, която обосновано би могло да бъде породена при разглеждането на сложен правен въпрос.
- 55 Освен това следва да се отбележи, че в представеното пред Съда писмено становище Комисията посочва, че в рамките на образуваното срещу България производство за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка Комисията е разгледала въпроса дали тълкувателните решения на Върховния касационен съд от 15 юни 2009 г. и от 26 април 2012 г. са в съответствие с правото на Съюза. Комисията изтъква в допълнение, че при тази проверка е стигнала до заключението, че двете тълкувателни решения са в съответствие с правото на Съюза, и е прекратила производството за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка.
- 56 Тези различия в преценката, по които Съдът не следва да се произнася в рамките на настоящото производство, показват най-малкото че Върховният касационен съд не може да бъде упрекван, че е извършил явно нарушение на разпоредба от правото на Съюза, което да налага на по-нисшестоящите съдебни инстанции.
- 57 Както посочва запитващата юрисдикция, Diageo Brands изтъква също че българските съдилища са нарушили принципа на сътрудничество между националните юрисдикции и Съда, като запитващата юрисдикция счита, че този принцип се свежда до задължението да се използва механизмът на производството по преюдициално запитване и представлява конкретен израз на принципа на лоялното сътрудничество между държавите членки, установен в член 4, параграф 3 ДЕС.
- 58 В това отношение е важно да се отбележи, на първо място, че Софийски градски съд, който е постановил решението, което се иска да бъде признато, е юрисдикция, правораздаваща като първа инстанция, чиито решения подлежат на по-нататъшен инстанционен съдебен контрол съгласно националното законодателство. Следователно съгласно член 267, втора алинея ДФЕС този съд може, но не е задължен, да поиска от Съда да се произнесе по преюдициален въпрос.
- 59 На следващо място, е уместно да се припомни, че въведената с член 267 ДФЕС система с цел да бъде гарантирано единството при тълкуването на право на Съюза в държавите членки създава пряко сътрудничество между Съда и националните юрисдикции чрез производство, което не

зависи изобщо от инициативата на страните. Следователно преюдициалното запитване се основава на диалог между съдилища, чието начало зависи изцяло от преценката на националната юрисдикция за релевантността и необходимостта от посоченото запитване (вж. решение Kelly, C-104/10, EU:C:2011/506, т. 62 и 63 и цитираната съдебна практика).

- 60 От това следва, че дори ако се предположи, че въпросът за тълкуването на член 5, параграф 3 от Директива 89/104 е бил повдигнат пред Софийски градски съд, той не е бил длъжен да постави на Съда въпрос относно този проблем.
- 61 В този контекст следва да се отбележи, че видно от предоставените на Съда данни, решението на Софийски градски съд от 11 януари 2010 г. е можело да бъде предмет на въззивно обжалване, което би могло да бъде последвано, доколкото това е необходимо, от обжалване пред Върховния касационен съд.
- 62 От акта за преюдициално запитване обаче е видно, че Diageo Brands не е използвало предоставените му от националното право способности за съдебна защита. Diageo Brands обосновава въздържането си от по-нататъшно обжалване с обстоятелството, че използването на наличните способности за съдебна защита пред българските юрисдикции било безсмислено, тъй като нямало да доведе до различно решение от страна на по-висшестоящите юрисдикции, като запитващата юрисдикция смята, че това твърдение не е лишено от своите основания.
- 63 По този въпрос следва да се посочи, както бе припомнено в точка 40 от настоящото решение, че предвиденият в Регламент № 44/2001 режим на признаване и изпълнение се основава на взаимно доверие в рамките на правораздаването в Съюза. Именно това доверие, което държавите членки възлагат една на друга по отношение на техните правни системи и на техните съдебни институции, позволява да се приеме, че в случай на неправилно прилагане на националното право или на правото на Съюза установената във всяка държава членка система от способности за съдебна защита, допълнена с механизма на производството за преюдициално запитване по член 267 ДФЕС, предоставя достатъчни гаранции на правните субекти (вж. т. 49 от настоящото решение).
- 64 От това следва, че Регламент № 44/2001 трябва да се тълкува в смисъл, че се базира на основната идея, че правните субекти следва по принцип да използват всички способности за правна защита, предоставени от законодателството на държавата членка, в която е постановено съдебното решение. Както отбелязва генералният адвокат в точка 64 от представеното заключение, освен ако не съществуват особени обстоятелства, които правят твърде трудно или невъзможно използването на способите за съдебна защита в държавата членка, в която е постановено съдебното решение, правните субекти трябва да използват всички налични способности за съдебна защита в тази държава членка, за да възпрепятстват последващото нарушаване на обществения ред. Това правило е оправдано в още по-голяма степен, когато твърдяното нарушение на обществения ред произтича от претендирано нарушение на правото на Съюза, какъвто е и случаят по главното производство.
- 65 Що се отнася до обстоятелствата, на които се позовава Diageo Brands в главното производство, за да обоснове своето въздържане да не използва правните способности за съдебна защита, с които е разполагало, следва на първо място да се отбележи, че видно от преписката по делото, не може да се изключи възможността в решението си от 11 януари 2010 г. Софийски градски съд да е приложил неправилно тълкувателното решение от 15 юни 2009 г. от Върховния касационен съд. Въпреки това, ако Diageo Brands беше обжалвало това решение, ако се приеме, че такава грешка е била допусната, то тя би могло да бъде поправена от въззивния съд. При всички обстоятелства, ако последният има съмнения относно основателността на правната преценка на Върховния касационен съд, той може да постави на Съда въпрос относно тълкуването на засегнатата от тази преценка разпоредба от право на Съюза (вж. в този смисъл решение Елчинов, C-173/09, EU:C:2010:581, т. 27).

- 66 На второ място, ако впоследствие беше подадена жалба пред Върховния касационен съд, той, в качеството си на национална юрисдикция, чиито решения не подлежат на обжалване съгласно националното право по смисъла на член 267, трета алинея ДФЕС, би следвало по принцип да е длъжен да сезира Съда при възникване на съмнение относно тълкуването на Директива 89/104 (вж. в този смисъл решение Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, т. 35). Необоснован отказ от страна на този съд да изпълни това задължение би могъл да има за последица ангажирането на отговорността на Република България в съответствие с установените в практиката на Съда правила в това отношение (решение Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, т. 50 и 59).
- 67 При тези обстоятелства не изглежда нито че българските съдилища са нарушили явно принципа на сътрудничество между националните юрисдикции и Съда, нито че Diageo Brands е било лишено от защитата, гарантирана от установената в тази държава членка система от способности за правна защита, допълнена от механизма на производството за преюдициално запитване, предвиден в член 267 ДФЕС.
- 68 С оглед на всички гореизложени съображения на първия и втория въпрос трябва да се отговори, че член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001 следва да се тълкува в смисъл, че обстоятелството, че съдебно решение, постановено в дадена държава членка, противоречи на правото на Съюза, не е основание това решение да не бъде признато в друга държава членка, с мотива че нарушава обществения ред на последната държава, когато грешката при прилагането на правото, на която е извършено позоваване, не съставлява явно нарушение на правна норма — считана за съществена в правния ред на Съюза, а следователно и в правния ред на държавата членка, в която се иска признаването — или на право, което е признато като основно в тези правопорядъци. Случаят не е такъв, когато е допусната грешка, засягаща прилагането на разпоредба като член 5, параграф 3 от Директива 89/104.

При проверката на евентуалното наличие на явно нарушение на обществения ред на държавата, в която се иска признаването, съдът на тази държава трябва да вземе предвид обстоятелството — освен ако не са налице особени обстоятелства, които правят прекалено трудно или невъзможно използването на способите за съдебна защита в държавата членка, в която е постановено решението — че правните субекти трябва да използват всички налични способности за съдебна защита в тази държава членка, за да възпрепятстват последващото нарушаване на обществения ред.

По третия въпрос

- 69 С този въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 14 от Директива 2004/48, според който загубилата делото страна трябва, като общо правило, да заплати направените от спечелилата делото страна разноски, трябва да се тълкува в смисъл, че се прилага към съдебните разноски, заплатени от страните в производство, образувано по предявен в дадена държава членка иск за обезщетение за вреди, причинени вследствие на извършено в друга държава членка изземване, чиято цел е да се предотврати нарушение на право върху интелектуална собственост, като в хода на производството по този иск за обезщетение се поставя въпросът за признаването на постановено в същата друга държава членка съдебно решение, с което се установява незаконосъобразността на посоченото изземване.
- 70 За да се отговори на този въпрос, следва да се провери дали спорът по главното производство попада в приложното поле на Директива 2004/48.

- 71 Както е посочено в съображение 10 от Директива 2004/48, нейната цел е да сближи законодателствата на държавите членки, що се отнася до способите, чрез които може да се осигури спазването на правата върху интелектуалната собственост, за да се гарантира висока, равностойна и еднаква степен на закрила на интелектуалната собственост във вътрешния пазар.
- 72 За тази цел и в съответствие с член 1 от Директива 2004/48 последната се отнася за всички мерки, процедури и средства за съдебна защита, които са необходими за гарантиране на упражняването на правата върху интелектуална собственост. Член 2, параграф 1 от тази директива уточнява, че тези мерки, процедури и способности за защита се прилагат за всяко нарушение на тези права, както е предвидено в законодателството на Съюза и/или в националното законодателство на съответната държава членка.
- 73 Съдът е постановил, че разпоредбите на Директива 2004/48 целят да уредят не всички аспекти на правата върху интелектуална собственост, а само тези, които са свързани, от една страна, със спазването на тези права, и от друга страна, с нарушенията на последните, като изискват наличието на ефективни способности за правна защита, предназначени да предотвратят, преустановят или поправят всяко нарушение на съществуващо право върху интелектуална собственост (вж. решение *ACI Adam BV и др.*, C-435/12, EU:C:2014:254, т. 61 и цитираната съдебна практика).
- 74 От предвидените в Директива 2004/48 мерки, процедури и способности за защита следва, че способите за правна защита, предназначени да осигурят закрилата на правата върху интелектуалната собственост, се допълват от тясно свързани с тези способности за правна защита искове за обезщетение за вреди. Следователно, като се има предвид, че член 7, параграф 1 и член 9, параграф 1 от посочената директива предвиждат възможност за налагане на временни и обезпечителни мерки — предназначени по-специално да предотвратяват всяко непосредствено предстоящо нарушение на дадено право върху интелектуална собственост, като част от тези мерки по-специално е възможността за изземване на стоки, за които се предполага, че нарушават такова право — член 7, параграф 4 и член 9, параграф 7 от тази директива предвиждат от своя страна възможност за налагане на мерки, които дават възможност на ответника да претендира обезщетение за вреди, когато впоследствие се установи, че не е било извършено нарушение или че няма опасност да бъде извършено такова нарушение на право върху интелектуална собственост. От съображение 22 от тази директива следва, че тези мерки за обезщетение представляват гаранции, които законодателят счита за необходими като компенсация за предвидената от него възможност за налагане на незабавни и ефективни временни мерки.
- 75 В конкретния случай разглежданото в главното дело производство — чиято цел е да бъдат обезщетени вредите, причинени в резултат на изземване, което първоначално е разпоредено от съдебните органи на дадена държава членка, за да се предотврати непосредствено предстоящо нарушение на право върху интелектуална собственост, а впоследствие това изземване е отменено от същите органи, тъй като не било установено извършено нарушение — е образувано вследствие на подадена от притежателя на правото на интелектуална собственост молба за налагането на мярка с незабавен ефект, която да му позволи, без да изчака произнасянето на съдебното решение по съществуващото на делото, да предотврати всяко евентуално нарушение на неговото право. Възможността за предявяване на такъв иск за обезщетение за вреди съответства на гаранциите в полза на ответника, предвидени от Директива 2004/48 като компенсация за разпоредена временна мярка, която е засегнала неговите интереси.
- 76 Следователно трябва да се смята, че производство като разглежданото в главното дело попада в приложното поле на Директива 2004/48.

- 77 Що се отнася до член 14 от Директива 2004/48, Съдът вече е постановил, че тази разпоредба цели да засили равнището на закрила на интелектуалната собственост, като предотврати вероятността засегнатата страна да бъде разубедена да започне съдебно производство, за да защити своите права (вж. решение *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, т. 48).
- 78 С оглед на тази цел, както и на широката и обща формулировка на член 14 от Директива 2004/48, който се отнася за „[спечелилата делото] страна“ и за „[загубилата делото] страна“, без да добавя някакво уточнение и без да определя някакво ограничение по отношение на естеството на производството, към което трябва да се прилага установеното в този член правило, следва да се приеме, че посочената разпоредба се прилага към съдебните разноски, направени в рамките на всяко производство, което попада в приложното поле на тази директива.
- 79 Във връзка с това е без значение обстоятелството, че при преценката на законосъобразността или незаконосъобразността на разглежданото изземване в главното производство се повдига въпросът за признаването или за отказа за признаване на съдебно решение, постановено в друга държава членка. В действителност този въпрос е с акцесорен характер и не променя предмета на спора.
- 80 С оглед на всички гореизложени съображения на третия въпрос трябва да се отговори, че член 14 от Директива 2004/48 следва да се тълкува в смисъл, че се прилага към съдебните разноски, направени от страните във връзка с предявен в дадена държава членка иск за обезщетение за вреди, причинени вследствие на извършено в друга държава членка изземване, чиято цел е да се предотврати нарушение на право върху интелектуална собственост, като в хода на производството по този иск за обезщетение се поставя въпросът за признаването на постановено в другата държава членка съдебно решение, с което се установява незаконосъобразността на това изземване.

По съдебните разноски

- 81 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) **Член 34, точка 1 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела следва да се тълкува в смисъл, че обстоятелството, че съдебно решение, постановено в дадена държава членка, противоречи на правото на Съюза, не е основание това решение да не бъде признато в друга държава членка, с мотива че то нарушава обществения ред на тази държава, когато грешката при прилагането на правото, на която е извършено позоваване, не съставлява явно нарушение на правна норма — считана за съществена в правния ред на Съюза, а следователно и в правния ред на държавата членка, в която се иска признаването — или на право, което е признато като основно в тези правопорядъци. Случаят не е такъв, когато е допусната грешка, засягаща прилагането на разпоредба като член 5, параграф 3 от Директива 89/104 на Съвета от 21 декември 1988 година за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките, изменена със Споразумението за Европейското икономическо пространство от 2 май 1992 година.**

При проверката на евентуалното наличие на явно нарушение на обществения ред на държавата, в която се иска признаването, съдът на тази държава трябва да вземе предвид обстоятелството — освен ако не са налице особени обстоятелства, които правят прекалено трудно или невъзможно използването на способите за съдебна защита в държавата членка, в която е постановено решението — че правните субекти трябва да използват всички налични способи за съдебна защита в тази държава членка, за да възпрепятстват последващото нарушаване на обществения ред.

- 2) Член 14 от Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост следва да се тълкува в смисъл, че се прилага към съдебните разноски, направени от страните във връзка с предявен в дадена държава членка иск за обезщетение за вреди, причинени вследствие на извършено в друга държава членка изземване, чиято цел е да се предотврати нарушение на право върху интелектуална собственост, като в хода на производството по този иск за обезщетение се поставя въпросът за признаването на постановено в другата държава членка съдебно решение, с което се установява незаконосъобразността на това изземване.

Подписи